

УДК 378.635.174.(477)(063)

Т. А. ШЕВЧУК,

кандидат юридичних наук,

викладач кафедри кримінального права і кримінології факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-0162-7011>

ЩОДО ПРОБЛЕМ НАВЧАЛЬНО – МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

У публікації розглянуто деякі проблеми навчально – методичного забезпечення підготовки вітчизняних поліцейських. Акцентовано увагу на необхідності наукового підходу і практичної обґрунтованості розробок сучасних навчальних методик, впровадженні нових форм і методів навчання з метою підвищення ефективності діяльності поліцейських із протидії злочинності.

Ключові слова: навчально – методичне забезпечення, наукове забезпечення, форми, методи навчання, поліцейський, протидія злочинності.

Криза сучасного українського суспільства торкається різних сторін соціального життя, але всі спроби проведення прогресивних реформ не досягають мети через загрозливий рівень злочинності, яка вражає весь державний організм, унеможливорює його здоровий функціональний розвиток, створює реальну загрозу національній безпеці.

Протидія злочинності на державному рівні є першочерговою задачею, яка не може бути успішно вирішена одноразовими, короткочасними компанійськими актами. Як свідчить історична практика, ця діяльність повинна носити системний, широкомасштабний багаторівневий характер, опиратися на глибоке вивчення соціальних законів розвитку суспільства. І, безумовно, саме наукове осмислення цих глибинних процесів, їх різностороннє дослідження має слугувати міцною основою подолання кризи функціонування існуючої системи протидії злочинності.

У нещодавно проголошеній Президентом України П. Порошенком Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», а також у Законі України «Про наукову і науково-технічну діяльність» розвиткові вітчизняного наукового потенціалу відведено чільне місце. Наука має стати одним із основних елементів вирішення масштабних завдань модернізації

країни, забезпечення відповідного рівня її обороноздатності й національної безпеки [1, с. 7].

Як справедливо зазначає О. М. Литвинов, добре відомо, що ефективність боротьби зі злочинністю залежить від ступеня наукового забезпечення та аналітичного супроводження на усіх рівнях, інтенсивності взаємодії вчених і практиків різних дотичних галузей науки у справі формування узгодженого інтегрованого цілісного наукового продукту. Негативні процеси і тенденції, які відбуваються в Україні, вимагають постійного наукового відстеження, глибокого і детального дослідження криміногенної обстановки, внесення відповідних коректив у стратегію і тактику протидії злочинності [2, с. 6].

В цьому контексті беззаперечним є те, що оптимізація навчально – методичного забезпечення підготовки вітчизняних поліцейських нової формації повинна базуватися на міцному науковому підґрунті. Без наукових досліджень неможливо вирішувати проблеми, що постійно виникають в процесі здійснення поліцією правоохоронної діяльності, а це в свою чергу потребує створення і запровадження сучасних методик, використання нових форм і методів роботи, які б дозволили значно підвищити її ефективність.

Навчально-методична робота організовується і проводиться відповідно до вимог Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про інноваційну діяльність», «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні». Крім того ці питання знайшли своє відображення і конкретизацію у Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року.

Державні стандарти освіти є складовими навчально – методичного забезпечення. До них відносяться: навчальні плани; навчальні програми з усіх нормативних навчальних та вибіркових дисциплін; програми навчальної, виробничої й інших видів практик; підручники й навчальні посібники.

Вищі навчальні заклади конкретизують державні стандарти і розробляють на їх основі оптимальні для свого профілю навчально – методичні видання, а саме: робочі навчальні плани та програми; навчальні програми з вибіркових навчальних дисциплін; навчальні посібники; методичні матеріали до семінарських і практичних занять; контрольні роботи з навчальних дисциплін; методичні матеріали для студентів (курсантів) з самостійної підготовки, написання курсових і дипломних робіт; інші матеріали, які визначає вищий навчальний заклад.

Навчально – методична література, як правило, це підручники, навчальні посібники, тексти лекцій й конспекти лекцій, навчально-методичні посібники та методичні вказівки різного характеру і призначення. Кожне з цих видань має свої характерні змістовні та структурні особливості, які пов'язані зі специфікою майбутньої діяльності, в даному випадку – правоохоронної і, безумовно, активна участь в їх розробці практичних працівників підвищить їх якість та доцільність.

Науково-методичне забезпечення навчального процесу у ВНЗ покликане сформувати у студентів компетентності, що уможливають виконання функціональних обов'язків найоптимальнішим способом на основі науково обґрунтованих рішень, що передбачає максимальну спрямованість на індивідуальну траєкторію навчання через врахування специфіки майбутньої професійної діяльності та професіоналізації.

В свою чергу, логічне структурування викладачем навчального матеріалу через послідовне подання змісту навчання, завдань для самоперевірки, питань для поглибленого контролю уможливорює, на його погляд, досягнення студентом вагомих результатів як на проміжних етапах опанування навчальної дисципліни, так і на підсумковому на засадах включення його у лінійний, упорядкований, ритмічний процес навчання [3, с. 30].

Принципово важливим моментом в питанні щодо – навчально – методичного забезпечення підготовки поліцейських є всебічне науково – практичне супроводження і обґрунтування означених матеріалів. Саме їх прикладний характер слугуватиме запорукою якісної підготовки майбутніх правоохоронців. В цьому контексті варто акцентувати увагу на педагогічній майстерності викладацького складу, яка б базувалася і на їх практичному досвіді в тому числі.

Професіоналізм – ось головна риса фахівців сьогодення, і ця риса не має національності. Сучасного фахівця визнають на міждержавному рівні, це беззаперечний чинник суттєвих і якісних соціальних змін. В повній мірі це стосується поліції. Злочинність, нажаль набуває все більш вираженого транснаціонального характеру, тому професіоналізм сучасного українського поліцейського повинен відповідати міжнародно – правовим стандартам. Гострі соціальні конфлікти періоду реформування українського суспільства супроводжуються підвищеною кількістю кримінальних проявів. Тому сучасна ситуація потребує від правоохоронця не тільки глибоких професійних знань і навичок швидкого оволодіння сучасними технологіями, а й вміння орієнтуватися та прогнозувати суспільні ситуації, приймати відповідні рішення.

Безсумнівно, такі цілі зумовлюють підвищені якісно нові вимоги до наукового, навчально – методичного забезпечення підготовки таких спеціалістів та нових підходів до професійно – педагогічної діяльності викладацького складу, його педагогічної майстерності, а також впровадженні новітніх методів викладання.

Вирішення проблем науково-методичного забезпечення діяльності сучасної поліції, а також впровадження наукової продукції в її практичну діяльність повинно стати першочерговим завданням. Адже наука і практика мають однакові цілі в сфері протидії злочинності, і підвищення ефективності цієї діяльності виступає її мірилом та кінцевою метою.

Соціальна роль поліції в сучасній Україні, яка постійно перебуває в стані реформування різних сфер суспільного життя, надзвичайно важлива. Її цілі і задачі обумовлені специфікою діяльності, спрямовані на протидію злочинності, стабілізацію життєдіяльності суспільства, підвищення її авторитету серед населення як структури нової формації. Тому якісна підготовка поліцейських на основі сучасних науково – забезпечених навчальних методик є запорукою їх успішної діяльності.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

1. *Науково-дослідницька діяльність студентів, курсантів, слухачів, аспірантів, ад'юнктів та докторантів : довідник молодого вченого / уклад.: А. В. Байлов, О. М. Литвинов, В. В. Чумак. Харків. ХНУВС. Тім Пабліш Груп. 2016. 363 с.*
2. *Бандурка О. М., Литвинов О. М. Злочинність як об'єкт феноменологічного аналізу. Право і безпека. 2015. № 3 (58). С. 6-10.*